

Program
BYDGOSKI WOLONTARIAT

2017-2020

SPIS TREŚCI

WPROWADZENIE	3
I. PROGRAM „BYDGOSKI WOLONTARIAT” I JEGO ZAŁOŻENIA	3
1. DEFINICJA WOLONTARIATU I WOLONTARIUSZA	4
2. DIAGNOZA WOLONTARIATU W BYDGOSZCZY	5
3. DLACZEGO „BYDGOSKI WOLONTARIAT”?	6
4. CELE PROGRAMU	7
II. PLANOWANE DZIAŁANIA	8
1. KAMPANIA PROMOCYJNO-INFORMACYJNA	8
2. BYDGOSKIE CENTRUM ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH I WOLONTARIATU.....	9
3. EDUKACJA I WSPARCIE WOLONTARIUSZY ORAZ ORGANIZATORÓW WOLONTARIATU	10
4. WSPÓLPRACA PARTNERSKA	11
5. STWORZENIE SYSTEMU GRATYFIKACJI	11
III. EWALUACJA PROGRAMU I OCZEKIWANE REZULTATY	12
IV. PARTNERZY PROGRAMU	13
VI. HARMONOGRAM DZIAŁAŃ DOTYCZĄCYCH OPRACOWANIA I WDROŻENIA PROGRAMU „BYDGOSKI WOLONTARIAT”	16

WPROWADZENIE

Program „Bydgoski Wolontariat” jest elementem realizacji „Strategii Rozwoju Edukacji Miasta Bydgoszczy na lata 2013 – 2020”, która została przyjęta Uchwałą nr XXXVII/779/13 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 30 stycznia 2013r. Program został ujęty jako zadanie w harmonogramie działań „Strategii Rozwoju Edukacji Miasta Bydgoszczy na lata 2013- 2020” w pkt. 2 Wzrost efektywności kształcenia i wychowania oraz wysoki poziom umiejętności kluczowych we wszystkich typach szkół ppkt 2.5.1.3 opracowanie i wdrożenie Programu Bydgoskiego Wolontariatu w tym ppkt 2.5.1.4 stworzenie i realizacja systemu wyróżnienia osób aktywnych społecznie.

Według badań CBOS-u aż 70% Polaków wyraża chęć pomocy innym, jednak tylko 20% z nich rzeczywiście udziela się społecznie. Działania składające się na Program „Bydgoski Wolontariat” mają być odpowiedzią na realne społeczne potrzeby, narzędziem zmian, które pomoże rozwinąć i wzmocnić więzi wspólnotowe oraz „uczłowieczyć” miasto. Potencjał tkwiący w wolontariacie jest często bagatelizowany. Zwiększenie zaangażowania mieszkańców w tę ideę ma szansę wnieść świeżość, kreatywność i otwartość w życie obywatelskie Bydgoszczy.

Program nie jest jednorazowym przedsięwzięciem, lecz obejmuje długofalowe i spójne działania zmierzające do szeroko pojętej promocji idei wolontariatu, aktywizowania społeczeństwa do pracy w wolontariacie, wymiany dobrych praktyk oraz integracji między partnerami Programu.

Program realizowany będzie w latach 2017 – 2020.

I. PROGRAM „BYDGOSKI WOLONTARIAT” I JEGO ZAŁOŻENIA

Program „Bydgoski Wolontariat” określa zintegrowane i wielokierunkowe działania Partnerów Programu prowadzące do rozwoju i propagowania idei wolontariatu w przestrzeni miejskiej. Założenie konieczności stworzenia i wdrożenia określonych form współpracy pomiędzy Urzędem Miasta Bydgoszczy, organizatorami wolontariatu a wolontariuszami zostało wypracowane przez zespół roboczy złożony z przedstawicieli Partnerów Programu w drodze przeprowadzonej analizy SWOT, szerokiej dyskusji oraz wymiany dobrych praktyk z innymi miastami.

Efektom pracy partnerów Programu ma być stworzenie do 2020 roku systemu, który pozwoli mieszkańcom Miasta i przebywającym w nim osobom na aktywny udział

w różnorodnych formach wolontariatu. Powstały system umożliwi w kolejnych latach realizacji projektu poszerzenie obszaru działań w zakresie wolontariatu oraz włączenie kolejnych partnerów do Programu.

Wdrażanie Programu będzie procesem wymagającym dużego nakładu pracy wszystkich Partnerów Programu, ale ważnym i koniecznym z perspektywy rozwoju społeczeństwa obywatelskiego oraz budowania istotnej siły Miasta, jaką są wolontariusze.

1. Definicja wolontariatu i wolontariusza

Według definicji zawartej w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 roku o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, wolontariuszem jest *osoba fizyczna, która ochotniczo i bez wynagrodzenia wykonuje świadczenia na zasadach określonych w ustawie.*

Na podstawie art. 42 ust. 1 ww. ustawy z pracy wolontariuszy korzystać mogą:

- organizacje pozarządowe (stowarzyszenia, fundacje),
- osoby prawne i jednostki organizacyjne Kościoła katolickiego i innych kościołów lub związków wyznaniowych, np. parafie, zakony, bractwa religijne,
- stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego np. związki gmin, powiatów,
- organy administracji publicznej np. ministerstwa, Urząd Wojewódzki, Urząd Miasta, - jednostki organizacyjne podległe organom administracji publicznej lub nadzorowane przez te organy np. teatr, domy kultury, ośrodki pomocy społecznej, biblioteki, szkoły,
- spółdzielnie socjalne,
- spółki akcyjne i spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz kluby sportowe, będące spółkami, które:
 - nie działają w celu osiągnięcia zysku,
 - przeznaczają całość dochodu na realizację celów statutowych,
 - nie przeznaczają zysku do podziału między swoich członków, udziałowców, akcjonariuszy i pracowników.

Podmioty te mogą angażować wolontariuszy jedynie w zakresie prowadzonej przez nie działalności statutowej.

Literatura dotycząca tematu wyróżnia wolontariat formalny (działalność zgodna z założeniami ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie) i nieformalny (szereg spontanicznych działań związanych z osobistą, niezinstytucjonalizowaną pomocą

innym ludziom) oraz niekompetentny (wolontariusz wymaga przygotowania do pracy w instytucji czy organizacji) i kompetentny (wolontariusz posiada określoną wiedzę, a podczas pracy w instytucji czy organizacji chce wykorzystać swoje zawodowe umiejętności).¹

2. Diagnoza wolontariatu w Bydgoszczy

Do tej pory nie udało się wykonać przekrojowych badań, które pozwoliłyby ocenić sytuację wolontariatu w Bydgoszczy. Podobnie jest z badaniami dotyczącymi wolontariatu na terenie kraju. Nie ma ich wiele, a te, które są dostępne, nie obejmują często całościowo problemu. Z dostępnych badań wynika, że większość Polaków ma problem z właściwym zrozumieniem słowa „wolontariat”². Według opinii publicznej wolontariuszem jest najczęściej osoba, która nie ma pomysłu na wykorzystanie wolnego czasu (lub ma go za dużo), wykonuje proste czynności (których nikt inny nie chce wykonywać) i najczęściej jest kimś niekompetentnym. Wiele podmiotów angażujących wolontariuszy niestety traktuje ich jako tanią siłę roboczą, bezpłatny staż czy wymianę usług.

Wolontariat nie jest transakcją, nie wpisuje się w logikę kapitalistyczną. Ta idea bezinteresowności, w ramach której wolontariusz daje coś z siebie nie oczekując zapłaty w świecie konsumpcjonizmu staje się niezrozumiała. Brak mody na pomaganie innym, brak świadomości korzyści płynących z pracy wolontariackiej, dużo większa atrakcyjność prac zarobkowych dla młodych ludzi powodują niski społeczny prestiż wolontariatu.

Dodatkowy problem stanowi fakt, że organizacje bardzo często nie potrafią właściwie angażować ludzi i koordynować działań wolontariuszy. Niewystarczający poziom wiedzy i umiejętności organizatorów wolontariatu jak i wolontariuszy wiąże się ze słabo rozwiniętą bazą wspierającą działania wolontariackie. Skutkuje to rozproszeniem aktywności wolontariackiej w mieście i realizowanie jej przeważnie w ramach ograniczonych obszarów działań (np. wolontariat uczelniany, szkolny, seniorów). Brakuje kompleksowego podejścia do zarządzania pracą wolontariuszy, szkoleń dla organizatorów wolontariatu, dostępu do wiedzy dla osób chcących pomagać oraz jednolitych standardów współpracy.

Problemem jest również znikoma komunikacja pomiędzy podmiotami organizującymi wolontariat. Wymiana dobrych praktyk, pozytywnych, ale również negatywnych doświadczeń

¹ Kukowska M., *Przepis na Wolontariat*, Warszawa 2015, s.26-34.

² Archicińska M., (red.), *Co każdy koordynator wolontariatu powinien wiedzieć?*, Warszawa 2011, s. 6-8.

to bardzo ważny element w podwyższaniu kompetencji podmiotów współpracujących z wolontariuszami.

Niedogodnością jest również brak platformy „ogłoszeń”, która umożliwiałaby nawiązanie kontaktu wolontariuszy z poszukującymi ich wsparcia organizacjami, czy instytucjami. Istotnymi problemami są także niewielka ilość ofert dla osób pracujących i posiadających rodziny, niewielka ilość propozycji świadczenia e-wolontariatu, brak popularyzacji idei wolontariatu wśród osób starszych oraz osób bezrobotnych, dla których wolontariat może być formą aktywizacji zawodowej na rynku pracy.

3. Dlaczego „Bydgoski Wolontariat”?

Wyżej wymienione bariery wskazują na potrzebę opracowania i wdrożenia nowego Programu, który proponowałby kompleksową ofertę dla rozwoju idei wolontariatu w Bydgoszczy. Praca w wolontariacie często jest formą przynależności do wspólnoty – przyjaciół, rodziny, pracowników, organizacji pozarządowej, instytucji – gdzie dominują społeczne wartości, gdzie przyjmuje się człowieka takim, jaki jest. Wolontariusz wprowadza do organizacji świeżość, kreatywność i pasję, a sam, dzięki takiej pracy, spełnia swoją potrzebę przynależności do grupy, bycia potrzebnym, rozwija umiejętności i odruchy wspólnotowe.

Wolontariusze, wbrew popularnemu wizerunkowi, to często osoby wykształcone, specjalizujące się w swoich dziedzinach, pełniące usługi (często drogie) nieodpłatnie. Tym samym rozwijają, a nieraz podtrzymują istnienie danej organizacji.

Zaangażowanie społeczne może być istotnym elementem zatrzymującym wykształconą młodzież w Mieście, która dotychczas często decydowała się opuścić Bydgoszcz po zakończeniu nauki, jak również ważnym elementem budującym lokalny patriotyzm.

Działalność Bydgoskiego Centrum Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu, zintegrowane prace Partnerów wdrażających Program „Bydgoski Wolontariat”, aktywne korzystanie z doświadczeń organizacji pozarządowych pomoże zbudować fundamenty oraz kapitał społeczny bezcenny dla rozwoju miasta.

4. Cele programu

Cel strategiczny Programu to wzmocnienie i rozwój BYDGOSKIEGO WOLONTARIATU.

Cele szczegółowe Programu to zwiększenie liczby zaangażowanych wolontariuszy, podniesienie jakości współpracy organizatorów wolontariatu z wolontariuszami oraz pomiędzy partnerami Programu, podniesienie kompetencji i wzmocnienie podmiotów organizujących wolontariat, a także propagowanie idei wolontariatu we wszystkich grupach społecznych.

Do głównych zadań należą:

- **promocja wolontariatu oraz aktywizacja wolontariuszy** – szereg działań informacyjnych, edukacyjnych, a także dążenie do podniesienia prestiżu wolontariatu wśród mieszkańców Bydgoszczy,
- **utworzenie płaszczyzny komunikacji** pomiędzy podmiotami organizującymi wolontariat, pozwalającej na wymianę dobrych praktyk i promocję wolontariatu w mieście (stworzenie systemu zbierania wiedzy o potrzebach, problemach i zasobach wolontariatu),
- **zidentyfikowanie potrzeb** instytucji, organizacji pozarządowych, a także wolontariuszy i ich roli w instytucjach i organizacjach,
- **opracowanie standardów współpracy** organizatorów wolontariatu z wolontariuszami oraz między partnerami Programu, a także wdrożenie procedur ich kontroli,
- **działanie Bydgoskiego Centrum Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu** - przestrzeni do wymiany informacji między organizatorami wolontariatu, a także budowania sieci kontaktów,
- **dołączenie do Ogólnopolskiej Sieci Centrów Wolontariatu w Polsce**
- ustanowienie i wzmocnienie pozycji centrum na terenie województwa kujawsko – pomorskiego. Budowa marki Wolontariatu Bydgoskiego na arenie ogólnopolskiej poprzez wdrażanie standardów pracy wolontariusza obowiązujących w pozostałych centrach,

- **określenie form gratyfikacji** zaangażowania i motywacji wolontariusza, a także wyznaczenie wspólnego kierunku wolontariatu oraz wzmocnienie zaangażowania wolontariuszy w trakcie organizowanych przedsięwzięć w przestrzeni miejskiej,
- **ewaluacja działań** – przeprowadzenie badań jakości i form współpracy organizatorów wolontariatu z wolontariuszami oraz nakreślenie dalszej ścieżki rozwoju polityki wolontariatu w mieście.

II. PLANOWANE DZIAŁANIA

1. Kampania promocyjno-informacyjna

Działania informacyjne powinny zmierzać do upowszechnienia rzetelnej wiedzy o ofertach pracy wolontariackiej, zachęcania mieszkańców do aktywności, przelamywania stereotypów dotyczących wolontariusza oraz pracy wolontariackiej wśród społeczeństwa. Kampania ma na celu pokazanie różnorodności obszarów i typów wolontariatu oraz szerokiego wachlarza grup wiekowych i zawodowych, które mogą być zaangażowane w pracę wolontariacką. Ważne jest wypromowanie istniejącej już marki – Sily Wolontariuszy Miejskich – jako wzorcowej grupy aktywnych ludzi chętnych do pomocy w wielu obszarach, kojarzonych bezpośrednio z Bydgoszczą.

Konieczne jest opracowanie systemu identyfikacji wizualnej Programu (znak rozpoznawczy wspólny dla wszystkich partnerów Programu oraz wolontariuszy), a także efektywne wykorzystanie mediów tradycyjnych jak i internetowych.

Planowane działania:

- **realizacja filmów promocyjnych** pokazujących uniwersalność i ideę wolontariatu z udziałem znanych osób związanych z miastem. Wyświetlanie ich na godzinach wychowawczych, akcjach promocyjnych i spotkaniach informacyjnych jako uatrakcyjnienie przekazywanych treści,
- **dystrybucja ulotek, plakatów i materiałów informacyjnych** w miejscach odwiedzanych przez potencjalnych wolontariuszy oraz wykorzystanie mediów publicznych oraz internetowych,
- **pozyskanie ambasadorów**, mających zapewnić pozytywny oddźwięk i przyczynić się do szerszego dotarcia do potencjalnych wolontariuszy. Taka rola

powinna być powierzona komuś znanemu opinii publicznej, wykazującemu się także aktywnością społeczną. Może to być osoba doświadczona w wybranej dziedzinie i promować np. wolontariat sportowy,

- **organizacja konkursów dla wolontariuszy,**
- **organizacja międzyobszarowego kongresu wolontariatu.**

2. Bydgoskie Centrum Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu

Tworzone Bydgoskie Centrum Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu, oprócz swojej głównej roli – wspierania bydgoskiego III sektora, będzie miejscem integracji wolontariuszy, partnerów Programu oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych. Centrum będzie pełnić rolę punktu informacyjnego oraz szkoleniowo-doradczego dla osób aktywnych społecznie. Wolontariusze zyskają miejsce spotkań, w którym będą mogli wzmacniać relacje, dzielić się doświadczeniem, zarażać innych swoją pasją. Pracami Centrum koordynować będą osoby pracujące w Zespole ds. Wspierania Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu Urzędu Miasta Bydgoszczy. Centrum będzie pośredniczyć między podmiotami angażującymi wolontariuszy, a samymi wolontariuszami. Pracownicy będą informowani o aktualnych ofertach wolontariatu, inicjatywach, projektach realizowanych przez wydziały Urzędu Miasta, jednostki miejskie, instytucje kultury i sportu oraz firmy pragnące działać w idei odpowiedzialności społecznej.

Do głównych zadań centrum, w sferze wolontariatu, będzie należeć:

- **opracowanie i wdrażanie standardów współpracy organizatorów wolontariatu z wolontariuszami oraz między partnerami programu,** w celu zapewnienia odpowiedniej jakości i bezpieczeństwa pracy oraz organizacji działań wolontariuszy, znajomości obowiązującego prawa w zakresie organizacji wolontariatu, przygotowania do pracy koordynatora wolontariuszy, zasad współpracy partnerów Programu,
- **rekrutacja wolontariuszy oraz tworzenie struktur zespołu „Sily Wolontariuszy Miejskich”,**
- **pomoc merytoryczna w rekrutacji wolontariuszy i tworzeniu struktur zespołu w organizacjach pozarządowych,**

- **utworzenie platformy komunikacji**, bardzo istotnym narzędziem informacyjnym będzie „tablica ogłoszeń” w Centrum oraz w Internecie, na której gromadzone i udostępniane będą informacje o zasadach udziału i warunkach korzystania z miejskiego wolontariatu, a także ogłoszenia wolontariuszy i organizatorów wolontariatu. Treści zgromadzone na stronie będą ułatwiać komunikację i organizację wolontariatu.
- **realizacja innych form propagowania wolontariatu**, opracowanie e-kalendarza wydarzeń, w ramach którego partnerzy będą mogli publikować informacje o swoich wydarzeniach, utworzenie mapy internetowej struktur wolontariackich w Mieście oraz opracowanie szeregu publikacji, broszur informacyjnych, poradników, informatorów wiedzy o wolontariacie.

3. Edukacja i wsparcie wolontariuszy oraz organizatorów wolontariatu

Działania obejmować będą przede wszystkim udostępnianie i propagowanie wiedzy dotyczącej przepisów formalnoprawnych. Podnoszenie poziomu wiedzy wolontariuszy i organizatorów wolontariatu odbywać się będzie w wielu formach: doradztwa indywidualnego, szkoleń, warsztatów, grup wsparcia, konferencji, spotkań z liderami, wymiany dobrych praktyk, spotkań z wolontariuszami w celu przygotowania ich do pełnienia swojej roli przed konkretnym zadaniem.

Zaplanowane działania powinny uwzględniać wiek, zainteresowania oraz stopień zaawansowania odbiorców. Należy przeprowadzić badania określające, jakie jest zapotrzebowanie i zainteresowanie daną tematyką zagadnień ujętych w harmonogramie warsztatów czy szkoleń.

Powyższe działania powinny być uzupełnione spotkaniami ze specjalistami oraz koordynatorami wolontariatu z różnych obszarów działań, przygotowującymi wolontariuszy do pracy w konkretnym wymagającym niezbędnej, specjalistycznej wiedzy środowisku.

Działania te przyczyniłyby się do wymiany dobrych praktyk oraz integracji międzysektorowej. Ważne są także wydarzenia integrujące wolontariuszy oraz organizatorów wolontariatu w formie m.in. happeningów, festiwali, pikników, dni prezentacji, wystaw, spotkań okolicznościowych. Inicjatywy te łączyłyby grupy osób z danego obszaru działań.

4. Współpraca partnerska

Ścisła i jednokierunkowa współpraca z Partnerami Programu jest niezbędna, aby program nabrał różnorodnego i kreatywnego charakteru. Zakłada się także możliwość włączenia nowych organizacji i instytucji do udziału w realizacji Programu. Podmiotom współpracującym z wolontariuszami lub mogącym taką współpracę prowadzić zostanie przedstawiona oferta realizowana przez poszczególnych partnerów Programu uwzględniająca m.in. przeprowadzenie badań dot. stanu i jakości wolontariatu w Bydgoszczy, szkoleń i spotkań, konsultacji, udziału w wydarzeniach dedykowanych organizacjom itp.

Jednocześnie partnerzy oraz potencjalni partnerzy mogą wyjść z inicjatywą i zaproponować własne pomysły na współpracę w ramach Programu „Bydgoski Wolontariat”.

Rolą partnerów będzie także opracowanie i wdrożenie w swoich organizacjach i instytucjach wzorcowych standardów współpracy.

Rolą działań partnerów Programu powinna być także pomoc i wsparcie grup nieformalnych we współdziałaniu z wolontariuszami w ramach inicjatyw na rzecz mieszkańców miasta.

5. Stworzenie systemu gratyfikacji

Nieodłącznym elementem pracy wolontariusza jest gratyfikacja za wykonaną pracę i zaangażowanie. To właśnie często „zwykle” dziękuję jest najwyższą „zapłatą” dla osoby działającej w sferze wolontariatu. Dlatego należy przykładać dużą wagę do tego, jak kończy się współpracę z wolontariuszem.

Gratyfikacja może być rozumiana jako pisemne podziękowanie za wykonaną pracę, uścisk dłoni osoby, której wolontariusz pomógł, ale również bardziej zaawansowane formy i sposoby wyróżniania osób najbardziej aktywnych społecznie, jak m.in.:

- **organizacja konkursów z nagrodami** – „Bydgoski Wolontariusz Roku”, „Konkurs Nastolatków Ośmiu Wspaniałych”,
- **„Honorowy Dawca Czasu”** – karta uprawniająca do zniżek w punktach gastronomicznych, kulturalnych, publicznych (pozyskanie firm i instytucji biorących udział w Programie). Karta będzie kolejnym elementem, który pomoże zachęcić sektor prywatny i biznesowy do włączenia się w wolontariat miejski. (Należy usystematyzować zasady zbierania informacji o aktywności wolontariuszy tak, aby

precyzyjnie i sprawiedliwie przyznawać punkty uprawniające do większej ilości zniżek.),

- **nagrody dla aktywnie działających wolontariuszy** w formie m.in. wyjść do kina, spotkań, wycieczek, nagród rzeczowych, spotkań integracyjnych,
- **spotkania integracyjno-szkoleniowe** podsumowujące działania najbardziej aktywnych wolontariuszy, typowanych przez Partnerów Programu,
- **organizacja wydarzeń** skupiających się na idei wolontariatu – Dnia Wolontariusza, targów sektora NGO i wolontariatu, debat, międzyobszarowego kongresu wolontariatu, forum NGO i wolontariatu,
- **spotkania informacyjne** (m.in. z aktywnymi wolontariuszami i liderami społecznymi), warsztaty, szkolenia, akcje informacyjne skierowane do wszystkich grup wiekowych, promocja w mediach.

Tego typu działania mają na celu aktywne zachęcanie do dalszej pracy wolontariackiej oraz budowanie pozytywnego wizerunku wolontariusza. Z pewnością przyczynią się także do integracji wolontariuszy oraz podniesienia prestiżu wolontariatu w Mieście. Akcje będą rozłożone równomiernie w ciągu całego roku, co pozwoli na aktywny udział każdemu zainteresowanemu wolontariuszowi.

III. EWALUACJA PROGRAMU I OCZEKIWANE REZULTATY

Ewaluacja programu ma na celu badanie skuteczności i efektywności realizowanego Programu oraz uzyskanie podstaw do jego modyfikacji. Wyniki ewaluacji ujęte będą w sprawozdaniu rocznym i obejmować będą wskaźniki:

- liczbę wolontariuszy w danym roku kalendarzowym, których koordynatorami są partnerzy Programu,
- liczbę wydanych rekomendacji wolontariuszom potwierdzających ich pracę w wolontariacie przez Zespół ds. Wspierania Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu
- liczbę osób biorących udział w szkoleniach, warsztatach, spotkaniach itp. w zakresie wolontariatu

Dzięki rozwojowi działań wolontariackich w Mieście, możliwe będzie pozyskanie nowych wolontariuszy gotowych do współpracy. Zwiększy się również prestiż wolontariatu oraz kreowany będzie pozytywny wizerunek Miasta. Wolontariusze wzmocnią różne obszary życia społecznego m.in. edukację, kulturę, sport, profilaktykę i ochronę zdrowia.

Oczekiwane są następujące rezultaty:

- **rozpropagowanie idei wolontariatu** – nagłośniecie tematyki wolontariatu w Mieście,
- **wzrost świadomości** społeczeństwa w kwestiach związanych z obszarem wolontariatu,
- **wzrost zainteresowania wolontariatem** w społeczeństwie, wzrost liczby wolontariuszy,
- **wzrost prestiżu wolontariatu** – kojarzenie pracy wolontariackiej z zajęciem ciekawym, modnym, atrakcyjnym,
- **podniesienie jakości współpracy** organizatorów wolontariatu z wolontariuszami,
- **podniesienie kompetencji** podmiotów organizujących wolontariat,
- **promowanie systemu gratyfikacji** wolontariuszy.

IV. PARTNERZY PROGRAMU

W ramach pracy nad programem, powołany został Zespół roboczy ds. opracowania i wdrożenia Programu Bydgoskiego Wolontariatu, w skład którego weszli przedstawiciele Partnerów Programu.

Nad Programem „Bydgoskiego Wolontariatu” pracowali:

Koordynatorzy Programu:

Zespół ds. Wspierania Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu Urzędu Miasta Bydgoszczy – Pani Dorota Glaza – koordynator Zespołu, Pani Marlena Plebańska-Kaczor, Pani Anna Nowak, Pani Karolina Jaruszewska;

Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa, Wydział Nauk Społecznych i Filologicznych –
prof. nadzw. KPSW, dr hab. Monika Jaworska-Witkowska; dr Marta Małecka;

Partnerzy Programu:

- **Wolontariat uczelniany:**

Uniwersytet Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy – Pani Nina Wodęska, Pełnomocnik Rektora ds. Współpracy z Organizacjami Pozarządowymi i Aktywizacji Społecznej Studentów;

Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy, Wydział Zarządzania – dr inż. Małgorzata Zajdel, Prodziekan do spraw dydaktycznych i studenckich;

Collegium Medicum w Bydgoszczy, Dział Funduszy Strukturalnych – Pani Aleksandra Stukowska; Pani Aneta Gackowska;

Akademia Muzyczna w Bydgoszczy, Wydział Wokalno-Aktorski – Pan Wojciech Dyngosz;

- **Wolontariat szkolny:**

Szkoła Podstawowa Nr 38 - Pani Marzena Liwak – koordynator wolontariatu;

Gimnazjum Nr 27 - Pani Anna Błażej – koordynator wolontariatu;

Zespół Szkół Budowlanych – Pani Dorota Młynarczyk, Pani Anna Szymczyk – koordynatorzy wolontariatu;

- **Wolontariat organizacje pozarządowe:**

Fundacja „WIATRAK” – Pani Anna Leszczyńska – wolontariat międzynarodowy;

Rada Działalności Pożytku Publicznego Miasta Bydgoszczy, reprezentant organizacji pozarządowych w Mieście, Pani Maria Jolanta Matuszewska – Przewodnicząca RDPPMB;

- **Wolontariat seniorów:**

Bydgoska Rada Seniorów – Pani Teresa Macioszek, przewodnicząca Klubu Seniora „Złota Jesień”;

- **Młodzieżowa Rada Miasta:**

- przedstawiciel **Młodzieżowej Rady Miasta**-Pan Marcin Fijałkowski;

- **Forum Dyrektorów:**

przedstawiciel Forum Dyrektorów – mgr Leszek Siekierski – Dyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 5 (przedstawiciele: Pani Ewa Lugiwicz-Adamska, Pani Anna Wojtczak-Fajga – koordynatorzy wolontariatu);

- **Rada Miasta Bydgoszczy:**

przedstawiciel Komisji Edukacji – Pan Ireneusz Nitkiewicz;

przedstawiciel Komisji Rodziny i Polityki Społecznej – Pan Jakub Mendry;

- **Kujawsko-Pomorskie Kuratorium Oświaty:**

Wizytator – Pani Emilia Balana-Mroczkowska;

- **Wydział Edukacji i Sportu:**

Kierownik Referatu Organizacji Oświaty – Pani Magdalena Buschmann;

Główny specjalista – Pan Lukasz Kosiński;

VI. Harmonogram działań dotyczących opracowania i wdrożenia Programu „Bydgoski Wolontariat”

l.p.	Zadania	DZIAŁANIA	OD	DO	ŹRÓDŁO FINANSOWANIA	PODMIOTY REALIZUJĄCE/ WSPÓLDZIAŁAJĄCE
1.	Zdiagnozowanie zagadnienia WOLONTARIATU w Mieście	przeprowadzenie badań ilościowych i jakościowych	2017	2018	Budżet Miasta	KPSW, UTP, Urząd Miasta Bydgoszczy
2.	Promocja Wolontariatu w tym: zwiększenie prestiżu wolontariatu, zwiększenie świadomości wśród mieszkańców nt. potencjalnych korzyści płynących z udziału w wolontariacie krajowym i międzynarodowym	promocja działań wolontariuszy na terenie Miasta w szczególności: - organizacja konkursów „Bydgoski Wolontariusz Roku”, Konkursu Nastolatków Ośmiu Wspaniałych, - organizacja targów sektora NGO i wolontariatu, debat. międzyobszarowego kongresu wolontariatu, - akcje informacyjne skierowane do wszystkich grup wiekowych, - organizacja spotkań informacyjnych (m.in. z aktywnymi wolontariuszami i liderami społecznymi), warsztatów, szkoleń wyjazdowo-integracyjnych	2017	2020	Budżet Miasta. Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy, inni partnerzy
3.	Utworzenie miejsca integracji, spotkań oraz punktu informacyjno-szkoleniowo-doradczego dla osób aktywnych społecznie	- utworzenie Bydgoskiego Centrum Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu.	2017	2019	Budżet Miasta. Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy
4.	Rozwój wolontariatu zagranicznego	- promocja (m.in. spotkania, upowszechnianie informacji w mediach), - baza dobrych praktyk	2017	2020	Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy, Fundacja „Wiatrak”

5.	Wzmocnienie działań wolontariackich prowadzonych w różnych grupach wiekowych oraz w różnych obszarach	-wspólne projekty, -organizacja spotkań integracyjnych, -działania promocyjne	2017	2020	Budżet Miasta, Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy, inni partnerzy
6.	Podnoszenie poziomu wiedzy w zakresie praw i obowiązków wolontariuszy, korzystających ze świadczeń wolontariackich, rozwijanie umiejętności społecznych	-doradztwo, -organizacja szkoleń, warsztatów, spotkań, konferencji	2017	2020	Budżet Miasta, Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy.
7.	Ułatwienie dostępu do ofert kierowanych do wolontariuszy przez różne placówki	-utworzenie serwisu internetowego Wolontariatu Miejskiego, w tym: stworzenie wyszukiwarki ofert wolontariackich w Mieście	2017	2018	Budżet Miasta	Urząd Miasta Bydgoszczy
8.	Edukacja, wsparcie rozwoju organizatorów wolontariatu w zakresie wiedzy specjalistycznej w obszarze umiejętności przydatnych w pracy z wolontariuszami	-szkolenia, warsztaty z zakresu współpracy z wolontariuszami, spotkania integrujące organizatorów wolontariatu w celu wymiany dobrych praktyk, kursy podstawowe i zaawansowane (kierunkowe) m.in. opieka hospicyjna, osoby niepełnosprawne, wolontariat sportowy, motywacja wolontariuszy, pierwsza pomoc itp., cykliczne szkolenia w oparciu o posiadane zasoby przez członków Zespołu, -wydanie materiałów szkoleniowych	2017	2020	Budżet Miasta, Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy
9.	Propagowanie nowych form wolontariatu wśród mieszkańców (np. wolontariat rodzinny, e-wolontariat, wolontariat sąsiedzki)	-akcje informacyjne, -spotkania informacyjne, -strona internetowa Miejskiego Wolontariatu	2017	2020	Budżet Miasta, Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy, inni partnerzy
10.	Ujednolicenie dokumentacji współpracy organizatorów z wolontariuszami	-opracowanie i wdrożenie standardów współpracy organizatorów z wolontariuszami oraz procedur ich kontroli	2018		Budżet Miasta, Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy, inni partnerzy

11.	Ujednolicenie systemu oceniania kandydatów w procesie rekrutacji do szkół oraz uczelni wyższych w zakresie wolontariatu	-ustalenie bądź ujednolicenie kryteriów oceny za pracę wolontariacką w szkołach podstawowych, szkołach średnich oraz na uczelniach wyższych (np. system punktowy zależny od liczby przepracowanych godzin), -regulamin potwierdzania kompetencji	2017	2018	Budżet Miasta, Środki pomocowe	WEiS, UMB KPSW, UTP, CM, UKW, Kujawsko-Pomorskie Kuratorium Oświaty,
12.	Nagradzanie działań najbardziej aktywnych wolontariuszy oraz osób aktywnych społecznie	- spotkania podsumowujące (upominki rzeczowe, podziękowania itp.), - karta wolontariusza , - ustalenie zasad gratyfikacji wolontariuszy m.in. zależność od liczby przepracowanych godzin wolontariackich, - organizacja konkursów „Bydgoski Wolontariusz Roku”, Konkursu Nastolatków Ośmiu Wspaniałych itp.	2017	2018	Budżet Miasta, Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy, inni partnerzy
13.	Utworzenie systemu wsparcia dla wolontariuszy, organizatorów wolontariatu oraz osób aktywnych społecznie	-opracowanie systemu wsparcia obejmującego opiekę, grupy wsparcia, psychologów, pedagogów i.in.	2017	2018	Budżet Miasta, Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy
14.	Stworzenie wspólnego systemu oznakowania graficznego wolontariuszy w Mieście	-ogłoszenie konkursu na opracowanie znaku graficznego (logo), będącego znakiem rozpoznawczym wolontariusza w Mieście	2017	2018	Budżet Miasta, Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy, MRMB
15.	Wzmocnienie poczucia wspólnotowości wolontariuszy	-spotkania integracyjne, -organizacja kongresu sektora NGO i wolontariatu w mieście, grupy wsparcia	2017	2020	Budżet Miasta, Środki pomocowe	Urząd Miasta Bydgoszczy, inni partnerzy
16.	Stworzenie bazy narzędzi informacyjnych dla organizatorów wolontariatu	-opracowanie broszur, publikacji, ulotek, prezentacji, konspektów, scenariuszy i innych materiałów szkoleniowych, które mogłyby być wykorzystywane podczas spotkań z wolontariuszami przez różnych organizatorów wolontariatu	2017	2018	Budżet Miasta	Urząd Miasta Bydgoszczy, MCiR

17.	<p>Organizacja systemu struktur naukowo-badawczych i animacyjno-edukacyjnych dla wypracowania narzędzi diagnozy postaw wycofania zawodowego, społecznego i mechanizmów wykluczania społecznego oraz kompleksowego programu polityki równościowej i indywidualnej projektów zmian osobowych i w instytucjach</p>	<p>- utworzenie „Bydgoskiego Centrum Wolontariatu Aktywizującego”, - współpraca z ośrodkami pomocy społecznej</p>	2017	2020		Kujawsko-Pomorska Szkoła Wyższa
18.	<p>Podjęcie wspólnych inicjatyw, przedsięwzięć przez partnerów Programu</p>	<p>- organizacja wspólnych projektów, wydarzeń</p>	2017	2020	<p>Budżet Miasta. Środki pomocowe</p>	Urząd Miasta Bydgoszczy, partnerzy
19.	<p>Inspirowanie nowych działań w zakresie wolontariatu</p>	<p>- prowadzenie bazy dobrych praktyk na stronie internetowej Wolontariatu Miejskiego</p>	2017	2020		Urząd Miasta Bydgoszczy
20.	<p>Wspieranie działań pracodawców w zakresie wspierania zachowań wolontariackich oraz promocja wolontariatu pracowniczego</p>	<p>- konkurs, - baza dobrych praktyk, - uświadomienie pracodawców nt. korzyści płynących z zatrudniania wolontariuszy jako przyszłych pracowników</p>	2017	2020	<p>Budżet Miasta. Środki pomocowe</p>	Urząd Miasta Bydgoszczy

Zarządzenie nr 60/2017

Prezydenta Miasta Bydgoszczy
z dnia 1.02.2017 r.

w sprawie przyjęcia do realizacji Programu „Bydgoski Wolontariat”

Na podstawie art. 30 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r., poz. 446) w związku z programem nr 12 w „Strategii Rozwoju Bydgoszczy do 2030 roku” stanowiącej załącznik do uchwały nr XLVIII/1045/13 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 27 listopada 2013 r. oraz z pkt nr 2.5.1.3 „Harmonogram Działań” stanowiącym załącznik do uchwały nr XXXVII/779/13 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 30 stycznia 2013 r. w sprawie przyjęcia do realizacji Strategii Rozwoju Edukacji Miasta Bydgoszczy na lata 2013-2020

zarządza się, co następuje:

- §1 Przystąpić do realizacji Programu „Bydgoski Wolontariat” w brzmieniu załącznika do niniejszego zarządzenia.
- §2 Wykonanie zarządzenia powierza się koordynatorowi Zespołu ds. Wspierania Organizacji Pozarządowych i Wolontariatu.
- §3 Zarządzenie wchodzi w życie z dniem podpisania.

PREZYDENT MIASTA
Rafał Brusiński
Rafał Brusiński

KOORDYNATOR ZESPOŁU
Małgorzata Głogowska
Małgorzata Głogowska

PREZYDENT MIASTA
RADA MIASTA
Zastępca Prezydenta Miasta
Zbigniew Głogowski
Zbigniew Głogowski

ZASTĘPCY PREZYDENTA MIASTA
Iwona Waszkiewicz
Iwona Waszkiewicz

UZASADNIENIE

Program „Bydgoski Wolontariat” jest elementem realizacji zadania „Zachęcanie uczniów do pracy wolontariackiej m.in. przez dawanie przykładów z działań lokalnych, krajowych i międzynarodowych oraz realizację Miejskiego Programu Wolontariatu” zawartego w programie nr 12 pod nazwą „Obywatelska Bydgoszcz” w „Strategii Rozwoju Bydgoszczy do 2030 roku” stanowiącej załącznik do uchwały nr XLVIII/1045/13 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 27 listopada 2013 r. oraz „Strategii Rozwoju Edukacji Miasta Bydgoszczy na lata 2013 – 2020”, która została przyjęta uchwałą nr XXXVII/779/13 Rady Miasta Bydgoszczy z dnia 30 stycznia 2013r. Program został ujęty jako zadanie w harmonogramie działań „Strategii Rozwoju Edukacji Miasta Bydgoszczy na lata 2013-2020” w pkt. 2 Wzrost efektywności kształcenia i wychowania oraz wysoki poziom umiejętności kluczowych we wszystkich typach szkół ppkt 2.5.1.3 opracowanie i wdrożenie Programu Bydgoskiego Wolontariatu w tym ppkt 2.5.1.4 stworzenie i realizacja systemu wyróżnienia osób aktywnych społecznie.

Program „Bydgoski Wolontariat” określa zintegrowane i wielokierunkowe działania Partnerów Programu, których efektem ma być stworzenie do 2020 roku systemu, który pozwoli mieszkańcom Miasta i przebywającym w nim osobom na aktywny udział w różnorodnych formach wolontariatu oraz propagowanie idei wolontariatu w przestrzeni miejskiej. Założenie konieczności stworzenia i wdrożenia określonych form współpracy pomiędzy Urzędem Miasta Bydgoszczy, organizatorami wolontariatu a wolontariuszami zostało wypracowane przez zespół roboczy złożony z przedstawicieli Partnerów Programu w drodze przeprowadzonej analizy SWOT, szerokiej dyskusji oraz wymiany dobrych praktyk z innymi miastami.

KOORDYNATOR ZESPOŁU
Glóce
Dorota Glóce